

Motion till riksdagen

1990/91:U2

av Per Gahrton m.fl. (mp)

med anledning av prop. 1990/91:16 Svenskt
medlemskap i Europeiska banken för
återuppbyggnad och utveckling

Propositionen föreslår att riksdagen skall ratificera överenskommelsen om upprättande av EBRD (Europeiska Banken för återuppbyggnad och utveckling). Sverige har erbjudits att teckna andelar för 1,7 miljarder kronor.

EBRD syftar till att genom "avmonopolisering, decentralisering och privatisering" verka för "att mottagarländerna (dvs Östeuropa inkl Sovjet) integreras fullt ut i den internationella ekonomin". Man skall "endast stödja sådana infrastrukturinvesteringar som är väsentliga för att utveckla den privata sektorn".

EBRD skall också finansiera renodlade miljöprojekt, bidra till "renare och energisnålare produktion" och publicera en årlig rapport om miljöpåverkningar av den bankstödda verksamheten.

EG kommer att ha färre direktörer än övriga medlemmar, men en majoritet av röststyrkan.

Miljöpartiet de gröna ser positivt på att Västeuropa och andra länder i samverkan bistår Östeuropas länder med återuppbyggnad och utveckling. Detta måste dock ske på ett sätt som inte kastar Östeuropa "ur askan i elden", dvs löser de allvarliga problem som skapats av den socialistiska planhushållningens misshushållning med resurser men samtidigt pådyvlar Östeuropa västvärldens starkt miljöstörande ekonomi med dess överdrivna inriktning på materiell, BNP-mätt "tillväxt". Det är också angeläget att nedmonteringen av de statliga monopolerna inte leder till att Östeuropas ekonomier helt hamnar i händerna på västeuropeiska privata storföretag. Östeuropas länder måste få rätt att slå vakt om nationellt ekonomiskt självbestämmande som möjliggör en styrning i riktning mot ekologisk balans och social rättvisa.

Det är positivt att miljöaspekterna över huvud taget nämns bland EBRDs syften. Tyvärr sker det dock bara som punkt 7 av 8 i målsättningsparagrafen. Det som sägs är inte dåligt, men det är alltså som vanligt "plåster på såren".

En särskild aspekt på propositionen är att den kan betraktas som ett test på om riksdagen kan introducera förändringar överhuvudtaget i avtal som ingåtts med EG eller EG-dominerade grupper.

Mot denna bakgrund yrkar miljöpartiet att avtalet icke skall ratificeras om icke ett antal väsentliga förändringar kan uppnås. Regeringen bör således

ges i uppdrag att begära omförhandling i syfte att uppnå följande:

- att producentkooperativa projekt också skall kunna få del av bankens medel,
- att miljökonsekvensbeskrivning skall föreligga före lån och att god miljöeffekt skall utgöra lånevillkor,
- att artiklarna 1 och 2 skrivs om så att det klart framgår att miljövänlig produktion är det överordande målet,
- att också Albanien skall kunna få lån om miljövillkoren uppfylls,
- att också suveräna republiker inom ramen för unioner, t ex sovjetiska delrepubliker, skall kunna bli direktanslutna medlemmar i banken,
- att stadgarna inte får garantera röstmajoritet för EG oberoende av medlemskap och insatser.

Mot. 1990/91

U2

Hemställan

Med hänvisning till det anförda hemställs

1. att riksdagen beslutar att nu avslå förslaget om ratificering av avtalet om EBRD,
2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som anförts i motionen om behov av omförhandling före ratificering.

Stockholm den 5 november 1990

Per Gahrton (mp)

Marianne Samuelsson (mp)

Inger Schörling (mp)

